

niernes befolkningshistorie: Indianerne døde af europæernes sygdomme (kopper) og europæerne af tropesygdomme (malaria og gul feber). Blandt de værker, Lauring har fremdraget, er også nogle af den amerikanske historiker Eugene D. Genoveses bøger. Genovese er marxist, og hans bøger handler især om, hvad man kunne kalde Sydstaternes politiske økonomi. Det virker lidt billigt, når Lauring piller et par sider ud af en af Genoveses bøger (*The World the Slaveholders Made* (New York 1971), s. 38-39, hvor denne nævner Danmarks ophævelse af slavehandelen, blot for at vise hvor umulig professor (Laurings udtryk!) Genovese er. Laurings egen fremstilling af den danske slavehandels ophævelse er heller ikke god. Mon ikke det i stedet ville have været rimeligere at spørge, om Genoveses modeller for slavesystemets politiske økonomi kunne anvendes på dansk Vestindien? Der er andre mangler ved og fejl i Laurings bog. F.eks. er det ikke rigtigt, når det på s. 32 hedder, at »8. juni 1688 blev Erik Nielsen Smed udnævnt til kommandør på St. Thomas«; det var sket mange år før. Fremstillingen bekræfter, at det ikke er sætternissen, der er skyld i, at navne som Inge Mejer Antonsen, Christian Degn og Andreas Jørgensen ikke nævnes i litteraturlisten. Men når dette er sagt, må det også siges, at bogen som rejsebog betraget er særdeles anbefalelsesværdig. Til dens aktiver hører også Kirsten Kyhls fotografier.

Sv. E. Green-Pedersen

Holger Rasmussen: *Dansk bondekultur før 1900*. Vejleder til Nationalmuseets danske bondesamling. (Nationalmuseets forlag, 1979). 92 s., ill.

Nationalmuseets uundværlige vejled-

ninger gennemgår i disse år en tiltrængt foryngelseskur, og turen er nu kommet til Dansk Folkemuseums bondesamling. Der er her givet en grundig og i bedste forstand populær vejledning. Museet siger selv i sin omtale, at bogen fremtræder som en hel dansk kulturhistorie om livet på landet. Det er dog nok at tage munden for fuld. Forfatteren peger selv i indledningen på, at udstillingen har social slagside, idet den med ganske få undtagelser illustrerer gårdmandsklassens kår, mens tjenestefolk, husmænd og daglejere næsten mangler i billedet. En anden sag er, at der til en »hel« kulturhistorie naturligvis også hører de skriftlige kilders vidnesbyrd, altså arkivernes materiale. Det giver mig anledning til at nævne en længe næret undren over, at museerne og arkiverne i forholdet til publikum holdes ude fra hinanden som to adskilte verdener. Tingbøger, fæstebreve, brandtaksationer, skifteprotokoller med boreregistreringer, fattig- og skoleprotokoller, aftægtskontrakter o.m.m., alt dette måtte da i de rigtige hænder kunne integreres i en levende og interessevækkende helhed.

Er en vejleder i øvrigt ikke en person – i dette tilfælde Holger Rasmussen – og det, han har udarbejdet, en vejledning? Og hvorfor kører hestevognen på omslaget dog baglæns?

Paul G. Ørberg

Peter Michelsen: *Bondehuses alder*. (Nationalmuseets forlag, 1979). 55 s., ill.

Man skal ikke tro, at man her får stukket en nøgle i hænderne, så man uden videre kan slå alderen på et bondehus op. Tværtimod siges det til sidst, at i de fleste tilfælde er det bedste svar en forklaring på, hvorfor alder er et så løst begreb, når det drejer sig om et bonde-